

Діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шидл. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ: Місячно 5-00 зок. Чвертьрічно 13-00 „ Піврічно 26-00 „ Річно 60-00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Захр. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7-50 зок., Швейцарії 7-50 зок., Швейцарії 8 шв. фр., Нідерландів 30 ч. н. Рухомі 150 зок., Болгарії 7-50 зок., Австрії 7-50 зок.— Зміна адреси 1 зок.	Телеф. Редакції: 29-41. Друківні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.
--	---	---

З нагоди місяця друкованого слова.

Львів, 15. жовтня 1931.

Місяць жовтень є в нас не тільки місяцем книжки, але й місяцем друкованого слова взагалі. На сторінках нашого органу було в цьому місяці вже кілька статей і заміток на тему поширення книжки, а далі про вагу бібліотек, про докомплювання бібліотек, про засоби кольорграфії та реклами книжок, зокрема нових, і накінець про вагу книжки взагалі. Але все це відносилось переважно до консументів такого типу, як наші читальні, народні доми, чи їм подібні установи. Натомість замало уваги присвятили ми до сім'ї, до індивідуального консумента друкованого слова серед нашого громадянства.

Загально відомо, що про культурний рівень якогось народу найкраще свідчить об'єкт книжки і попит на неї, а попри те ще в більшій мірі попит на друковане слово взагалі, особливо ж на щоденну пресу. В Європі є багато таких народів, які хоч і звичайно менші числом від українців у Польщі, то всеж далеко-далеко їх перевишили як під оглядом консумції книжки, так і щоденної преси. Вистане назвати лотвишів, естонців, фініландців, ісландців, не кажучи вже про шведів, норвежців чи данців, в яких культура друкованого слова поставлена незвичайно високо. Українці творять в Європі унікат під оглядом запобігання культурі друкованого слова.

У нас, не забуваймо, є дуже і дуже багато інтелігентних родин, в яких ви не знайдете, наприклад, навіть найпопулярнішої та найбільше поширеної на всій українській національній території книжки, *анон-бес-сміяну* в творі Шевченка. Є вже багато і то дуже багато селян, що мають у своїх бібліотечках твори таких українських класиків, як Шевченко, Франко, Федькович, Квітка чи Руданський. Зате з прикриттям слід твердити, що немало є таких інтелігентних домі, які не мають навіть творів свого найбільшого поета. А „Просвіта“ має на своїх книжкових складах прекрасні видання цих творів.

Під теперішню пору є в нас дуже багато таких селян, які читають і передумують по кілька часописів виключно для себе, поминати те, що мають їх і по читальнях. Натомість є багато таких наших інтелігентів на місцях, які дозволяються одним тижневиком, які не відчувають ніякої потреби читати щоденника і які наслідком того що залишаються далеко позаду від звич. селян під оглядом освідженості про напастувальні політичні в себе і в широкому світі. Уже в такому випадку можуть ці інтелігенти бути провідниками й керівниками громадської праці на місцях? Їм впливом можуть користуватися між населенням, якого авторитету можуть між ним завоювати, коли неолін селянин визнається в усіх злочинних справах краще від них?

Щодо наших інтелігентів обсервуємо ще й інші сумні явища. Є між ними немало таких, що зобов'язані книжку і відчувати потребу бути в живому контакті зі світом за посередництвом щоденної преси. Однак деякі з них — і це, підкреслюємо, не в відокремленні випадках! — приймають усієї книжкової послуги, консумують друковане слово, але за них не платять. Щож до щоденної преси, то вони висилають, звичайно, передплату на один або два місяці, а потім кілька місяців під ряд за газету не платять нічого. Не помагають пригадки ні ургенції, не помагають і адвокатські упіймення. Колиж їм стримати висилку газети, вони дуже ображуються, стають непереможними ворогами видавництва і його органу та роблять „міну“, що вони, мовляв, не передплачують такої то газети тому, бо вона їх не задовольняє, не відповідає їх „ідеології“.

Бувають і такі випадки, коли преумератор газети, записавши передплату за кілька місяців та довідавшись до того, що висилку газети йому стримали, поступає таким чином, що надсилає нову передплату на м'ясяць чи два, але на адресу, скажімо, своєї жінки, або й служниці, махнувши при тому рукою на своє зобов'язання супроти видавництва. Таким чином „патріот“ намагається опукати своє видавництво. Чи такі явища свідчать

додатньо про культурний рівень наших громадян? Краще не відповідаймо на такі питання, бо вони і болючі і такі, що приносять стид. Зате вони знаменито ілюструють ту культурну абсурду, в якій тупіють від низки літ на місці наша провідна т. зв. інтелігентна верства.

Коли чуємо до того всього й про такі факти, що немало громадян, наприклад, в Волині, замовило доволі багато книжок у „Просвіти“ чи то для себе, чи для книгарень, чи то для читальень, очевидно, без готівки, але з торжественними заявами на письмі про сплату книжок ратами. І коли далі довідуємось, що вони зі своїх зобов'язань уже давно не виважуються, чи то наслідком банкрутства книгарень, чи розв'язання читальень, і накінець коли довідуємось, що сама Волинь звинилена таким чином „Просвіти“ аж понад три тисячі доларів — то ми цьому не дуже то й дивуємось. Бо в нас на тому полі можливі всякі явища. Нема традицій культури друкованого слова, нема належної пошани до нього і нема накінець глибоко вкоріненої самопошани консумента друкованого слова.

Самозрозуміло, що з такими явищами нашого життя, особливо ж з такими явищами в побуті

Заохочуйте своїх кривих, свояків і знайомих,

аби вони без надуми виповіли в ПЗУВ забезпечення 1/3 часті своїх будинків і в повіджену часті забезпечили у своїм власнім народнім

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20,

нашої найкультурнішої верстви, тобто інтелігенції, треба боротися усіма засобами до судного екзекуючі виключно. Вони є болячками, яких не можна ні затакувати ні промовчувати. Про них треба говорити привільно. Треба виховувати читачів і взагалі всіх консументів друкованого слова до того, що за кошту книжки і газети слід платити, бо інакше не стане в нас взагалі доброї книжки ні газети. Крім того треба вести активну боротьбу і з такими видавництвами та органами, які, живучи з усіх гідних фондів, читає дедморалізують даровим, неморальним з громадського становища, розкидуванням своїх газет і книжок ліхою і шкідливою вартістю. До такої боротьби повинні стати рука в руку всі наші незалежні видавництва й органи преси.

З парадоксів світової політики.

Причини, форма і суть більшовицько-капіталістичних взаємин.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 10. жовтня 1931.

Взаємини між капіталістичними державами Європи і Рад Союзом не можна назвати інакше, як парадоксальними: трудно собі уявити фактично більш непримирних, більш зазвятих ворогів, що кожної хвилини раді були би втопити один другого та ще й з гори камінням прикидати, щоб, бува, не вплив, — і що одночасно обережно один другого під ручку підтримують, щоби десь ногою не зачепився та собі гулі не набив, що одночасно один до другого приємно всміхаються, гарні промови виголошують та коштовними банкетами визначаються. Правда, Сталін, говорючи на тему фінансування радянської промисловості, підкреслює: „Історія капіталістичних країн навчає нас, що ніяка молода держава, що потребувала зміцнити свою промисловість, не могла обійтися без закордонної допомоги у формі довготермінових кредитів“, і додає: „І тому західні капіталісти відмовили нам в кредитах, думаючи, що в той спосіб перешколять нашій індустріалізації“. — Але це звичайне крутіство, яке має на цілі з одного боку виправдати свою політику загравання з „західними капіталістами“, а з другого піднести внутрішній престиж партії, що, мовляв, вона і без тих кредитів обійшлася. Бо, коли правдою є, що західний капіталізм дійсно відмовив Рад. Союзові в довготермінових кредитах, то і правдою так само є, що західний капіталізм не відмовив російському більшовизмові допомоги в іншій формі — у формі постачання промислових виробів, технічного співробітництва та короткотермінових кредитів. Причиною цього є парадоксальний факт, що радянська і капіталістична економія знаходиться в абсурдному становищі такої надзвичайної кризи, при якій радянська економія є так само необхідна капіталістичній, як капіталістична — радянській, чи то для взаємного доповнювання, чи то для взаємного поборювання, чи то для нахилки шляху для власного порятунку.

Московський кореспондент римської „Трибуни“ п. П. Сесса так пише про цей парадоксальний стан річей у великому фашистському місячнику „Політика“ (за місяць серпень): „Радянська економія мусіла від самого початку шукати закордонної капіталістичної допомоги для своєї розбудови. Це означає, по суті що радянська економія зва хотіла би зупинити

капіталістичну економію і вступити її по всіх кутках земної кулі, потрібує активної згоди капіталістичної економії, яка мала би постачати їй зі своєї доброї волі засоби, які допомогли б їй перемогти в тій боротьбі, яку веде цілком відкрито проти капіталізму. З другого боку, і капіталістична економія найшлася одночасно в аналогічній ситуації: вона потребує соціальної економії, що народжується і відкриває їй величезний ринок збуту, щоби мати можливість відлити в нього те море своїх промислових виробів, які її саму заливають. Аналогія парадоксу стає ще яскравішою, коли згадаємо, що капіталістичний світ, даючи допомогу соціальному, має головною метою здобути якмога більше соків для власного загроження в різних місцях організму, щоби перемогти кризу і виграти війну, з яку його втягнув — більшовизм. Таким чином під зверхньою формою взаємної допомоги фактично відбувається двобій на життя і на смерть, в якому кожний наліється смертю другого, і в якому в дійсності має виявитися зрештою справжня перемога і справжня винищення чи нижчість тої або другої системи“.

З початку радянська економія, в буржуазному — чи майже буржуазному — одязі славновісного ленінського „Нену“ звернулася до інтернаціонального капіталізму за допомогою в безмежних розмірах, відчиняючи йому настільки двері, намагаючись викликати вразіння, ніби він зможе панувати в більшовицькій хаті. Комерційний і промисловий капітал схопився за простягнену до них більшовицьку руку, але фінансовий світ не поспішався. Більшовики-ж, що потребували саме фінансової допомоги, продовжували ще деякий час принадажувати капіталістичні перспективами величезних інтересів, зв'язаних з козосальною більшовицькою розбудовою. Але фінансовий капітал все тримався осторонь, викликаючи ним вже нескрипану остроту більшовицьких провідників. П. Сесса пригадує виступ на Конгресі Рад в 1927 р. відомого комісара Дзержинського, що тоді був голою проголошувати, казав він, що потрібно західного капіталу, але коли західний капітал на те не зважав, — обійдемося і без нього. З того часу двобій входить в нову фазу: радянський уряд починає переходити в наступ, починає відкидати чужинні економічні системи, відкидає

промислові, а потім і великі, призначені на розроблення національних багатств, зрештою ліквідує цілий „Нен“ і обмежує користування закордонним капіталом до форм позичок за доставлені машини та технічне приладдя. Рад. уряд приваблює чужинних спеціалістів, як консулентів і співробітників величезними платнями, які проте з бігом часу так само щораз більше обмежує. Таким чином більшовицький уряд дійсно здобув собі капітали, машини і спеціалістів, що стали на послуги переведенню в життя того величезного плану „пятирічки“, що мав, на думку його ініціаторів, цілковито звільнити СРСР від залежності від західного капіталу і якісні цілком його зруйнувати. Але, капіталістичний світ, як вірно зауважує Сесса, даючи цю свою допомогу, думав не про СРСР, а лише про себе, надіється цією грою оздоровити свій власний організм і — хоча сам виявляє симптоми все більш і більш поважної хвороби — вірить, що найде в критичний момент сили, щоб вийти переможцем. Започаткований двобій підходить до останньої стадії й обидва противники починають виявляти все більш помітну втому і виснаження. Рішучий момент не може бути далеким. І то тим більше,

що капіталістичний світ не має більше сил, навіть для власного добра, давати животної соки — в формі якогось капіталу, — совітській економії. А ця економія ніколи ще не потрібувала їх так, як саме тепер... Не дурно радянські представники затанцювали навіть перед Францією... Але між ними і Францією стоїть грубий мур з 11 (одинадцять) мільярдів золотих франків бурих царських боргів, про які більшовики не хотять і слухати (та і що було би, як би вони навіть захотіли слухати?!), але про які ніяк не може забути дрібна французька буржуазія, для якої антибільшовицька політика державних французьких діячів є одною з причин їх популярності. Не дурно французький уряд впродовж 10-ти років вбивав у свідомість буржуазно-селянської Франції переконання, що нема для неї — після Німеччини, розуміється, — більшого ворога, як російський більшовизм. І хоча і тут, під впливом 15-мільярдного торговельного дефіциту, починає ділати парадокс ідеї совітсько-капіталістичного співробітництва, можна такі сумніватися, чи воно перейде колись в життя. Забагато компромісації і ризика, замало користи...

Евг. Онацький.

День Емігранта.

„Еміграційний Дім“ у Львові та його значіння.

В дні 18. жовтня на терені всієї Східної Галичини (всіх трьох воєводств) відбудеться „День емігранта“, якого метою є: 1) зацікавити загальнотроїтні акцією допомоги емігрантам, 2) зорганізувати поміч для вертаючих до краю реемігрантів, 3) започаткувати по повітах організації „Еміграційних Патронатів“ для опіки й помочі емігрантам і їх родинам, що остали в краю, та для боротьби з різного роду еміграційним визиском, 4) утримувати і затіснити культурно-освітній зв'язок з еміграційними осередками, 5) розбудувати опікунчі улаштування в „Еміграційному Домі“, з яких користають крім емігрантів і реемігрантів також безробітні, незаможні студентська молодь і т. д.

Саме у зв'язку з цією останньою точкою, що прецизує ідею „Дня Емігранта“, Експозиція Еміграційного Уряду у Львові улаштує у вівторок 13. ц. м., пресову конференцію, на якій поназивала представників всіх львівських часописів з характером і значінням Еміграційного Дому, після чого всі присутні мали нагоду докладно оглянути вв'язі ту будівлю й усі її улаштування.

Ця велика будівля, на розі вулиць 29. Листопада й Вишневецьких, ширшому загальному громадянству мало відома а проте справді палачинсько цікава й виконує безперечно поважну харитативно-суспільну функцію. Сам дім — державний (спершу був призначений на приватну санаторію), але в ньому мають пристановище й громадські еміграційні товариства, м. ін. „Т-во опіки над українськими емігрантами“, що користується там повною автономією. В Еміграційному Домі є готель зі збірними й окремих кімнатами, окрема спальня для матерей з немовлятами, дитиняча кімната, лазня, читальня, лікарська рада з приміщенням для недужих, бібліотека з великою Ілалією. Там-же є усі бюри еміграційної експозиції. З дешевої кухні користає тепер м. ін. ок. 40 українських студентів. Існує план розбудувати кухню, щоб вона видала 150 обідів для безробітної інтелігенції. Скрізь панує аразкова чистота і порядок. Інша річ, що через еміграційні заборони — можливості заробити емігранції страшенно зменшили й тому в Еміграційному Домі нині дуже невеличкий рух емігрантів.

Про сам цей рух нічого розписуватись. Десь пригадати, що за останній рік Польща мала ок. пів мільйона душ приросту населення, з того напівне менше 100.000 українців. Додавши нужду українського села з її специфічними причинами й явищами, страшенно перенаселення на нині і т. д. і т. д. — арозумієте вагу цієї проблеми. Еміграційна політика польського уряду й поважні наші застереження проти неї — це окрема справа.

Америка вислала підводні човна до Китаю.

Мін-ство маринарки Зл. Держав приказало 7 підводним човнам відплисти до Шангаю. Зробило це тому, що кількост японських човнів висаджено на сушу в Шангаю.

Виборчі протести

ПЕРЕД НАЙВИЩИМ СУДОМ.

Справа виборів в окрузі Львів-повіт.

Як вже відомо, дня 12 жовтня ц. р., розглядав Найвищий Суд у Варшаві три протести проти соймових виборів у львівській окрузі, які відбулися дня 16. листопада 1930 р. Предсідником Трибуналу був д-р Крижановський, референтом Н. С. Сонгайло, від прокуратури виступав прокуратор Мошинський.

Проти виборів у львівській окрузі виборчій ч. 51. (Львів-повіт) внесли протест: УНДО іменем виборчої листи ч. 11, „Центролів іменем виборчої листи ч. 7, й особисто Малиновський, кандидат дикої листи ч. 22. Від УНДО підтримував протест пос. д-р Степан Біляк, від „Центроліву“ адвокати Гофмокл-Островський і Стопницький з Варшави; Малиновський на розправу не явився.

Протести вказували на цілий ряд зловживань підчас виборів. Український протест був підписаний Василям Барабашем з Пікулович. Д-р Степан Біляк в одногодинній промові на світлі ті обставини, серед яких відбувалися соймові вибори минулої осені. Він вказав на психічний примус українських виборців, витокований чинною виборчою агітацією цілої державної адміністрації, яка унеможливила зовсім свободу виборів, цього основного знамення правильних виборів, а далі представив психічний стан виборців, який зокрема спричинила „пацифікація“ Східної Галичини. Нема сумніву, що це здержувало багато виборців від свободного голосування, щоб лише не наразитися органам влади. Д-р Біляк висловив цілий ряд арештувань на терені львівської округи, які обняли так мужів довіри листи ч. 11, як і виборців, далі факти недопущення цілого ряду мужів довіри до участі у виборчих комісіях, насильне видирання виборчих карток з ч. 11, зловживання підчас обчислювання голосів, та

фальшування виборчих протоколів, вкінці факти побиття виборців підчас голосування.

Замітне було те, що проти українського протесту внесли заміти, саме ті селяни, на яких, як на доказ, покликувався протест, а то: Іван Бута, Олекса Саламаха, Михайло Башинський, Михайло Патерига і Микола Сулич — всі з Гутиска, пов. Жовква. При ближчій розгляданню їх замітів, виявилось, що це були протоколи переслухань, списувані з ними на постерунку поліції.

Заступники протесту „Центроліву“, адвокати Стопницький і Гофмокл-Островський, твердили, що в 320 ободових комісіях львівської виборчої округи не допущено їх мужів довіри, що арештовано 40 їхніх мужів довіри, що у 18 комісіях не годилися числа коперт з числом голосів, що при обчислюванні голосів знищено щонайменше 30 проц. голосів „сімки“ і т. п.

По цілоденній розправі Найвищий Суд проголосив присуд, яким віддали український протест, спираючись на тім, що хоч би навіть зловживання, на які протест покликався, мали дійсно місце, то з огляду на те, що додоття 4-го українського мандату бракувало понад 8 тисяч голосів, а такої кількості голосів не вказували обводи, про які мова в протесті, ті зловживання не могли змінити вислуду виборів. Щодо протесту „Центроліву“, котрий дістав при виборах понад 14 тисяч голосів, та з огляду на представлені докази зловживань, рішив Найвищий суд переслухати свідків через городський суди та щойно потім видати дефінітивний присуд.

Як відомо, в окрузі Львів-повіт на 6 мандатів — три мандати здобуло УНДО, а три ББ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ЖОВТНЯ 1931.

МИХАЙЛО ДРАГАН.

Перша виставка А. Н. У. М.

1. З проблем нового мистецтва.

Наше громадянство стрінулось уперше віч-на-віч з новим модерним мистецтвом. Правда, долати час від часу до дух пересічного громадянина гомін боротьби за нові вислови в західно-європейським мистецтві але це мало кого займало. Тимто загального зрозуміння для нових питань у мистецтві у нас не було, і хоч питання ці на Заході вже давно стали складовою частиною сучасного світогляду новітньої людини, у нас щойно тепер ширші кола громадянства мають нагоду стрінутись з ними „дивними“ і незрозумілими справами в мистецтві. Чому нові форми в мистецтві так мало арозумілі загально?

Довгі віки від Ренесансу мистецтво йшло шляхом відносин до природи. Це було реалістичне мистецтво. Чим більше картина була схожа з первообразом природи, тим більше була мистецтвом. Рівночасно з тим мистецтвом стояло на службі преріжних інтересів суспільних чини релігійно-моральних, чи педагогічних, чи патріотичних чи всяких інших. Інтереси ці в мистецтві висувались на перше місце, а засоби мистецького формування підчинялись цим вимогам. Н. чого див-

ного, що тематична (іконографічна) сторінка даної картини відгравала дуже важку роль в мистецькій концепції. Та з могутнім зростом мистецтва засоби реалістичного формування щораз більше удосконалювались і рівночасно вичерпувались, поки в новіших часах, щоб не зійти на мавиці зовсім простого шаблянового копіювання, мистецтво мусіло зійти з реалістичним відношенням до явищ природи. На зміну натуралізму прийшла афірмація моментів духовних. Але це була нелегка справа. Бо коли в натуралістичним наставленні кожний з творців і глядачів мав змогу оком перевірявати здобутки мистецтва у відтворенні природи, то в справах духовних це досить важко.

Тут маємо до діла з темною підсвідомістю людської істоти, яку ніяка наука покищо не зуміла прояснити. З досади знаємо як невразимі та фрагментаричні є наші внутрішні віаї, тому кожний з модерних мистців пробує на свій власний спосіб дати глядачеві доступ, щоб вплинути в цей невідомий світ.

На тлі тих амагань у мистецтві повстав так званий експресіоністичний напрям, який у ширшій розумінні в протиставленні до натуралізму старого об'єктивного і нового суб'єктивного (імпресіонізму) об'являє і футуризм і кубізм і всі ті модні нові спроби наважати до старинного переднатуралістичного мистецтва византийського, готичного, мистецтва народів візантійської культури Далакого Сходу Японії і Китаю, чи якісь до

мистецтва народів примітивних та мистецтва дитини, — щоб лише добути і засвоїти засоби мистецького формування із тих мистецтв, де мистецька концепція не засновується на безпосереднім відношенні до природи.

Та щоб позбутися реалізму, треба було в першій мірі визначити з мистецтва весь літературний багаж, себто так звані тематичні сюжети. Борючись з т. зв. літературою в пластичному мистецтві відкинув ще суб'єктивний натуралізм, який був імпресіонізм, що поставив собі метою опанувати весь світ чисто зорових явищ природи. Імпресіоніст не добрав і не будував тематичної сторінки свого твору, бо тема була для нього байдужою справою. Вона лише мала давати йому нагоду розв'язувати проблему світла, яке в чистому (без співпраці інтелекту) зоровому вражінні є справою першорядної ваги. Мистець став поруч і з фізиком загорілим дослідником світляних явищ природи, а від фізика ріжнись лише тим, що замість лабораторійного експериментального досліду, експериментував засобом скляної фарби і вальорів, поширюючи рівночасно досліди на інші види світла на лінійне оформлення предметів. Зовсім нехаво малювати складні історії, жанрові і навіть тематичні картини, що вимагали великих приготувань чисто інтелектуальних праць, бо метою імпресіоністичного малювання стало не йти за яким іншим, лише за оком одиначи.

(Продовження буде)

Арешти в Яворівщині.

Писуть нам:

Говорячи без ніяких коментарів, самі до-
арешти події останніх днів виглядають у нас
ось так:

Дня 4 ц. м. арештовано пп. Петра Волоша-
ка й інж. Юліана Бика в часі їх контролі коопе-
ратива з доручення української повітової
кооп. централі в Яворові в с. Стариська Воля,
поведено на постерунок до с. Скла, де списано
з ними протокол і пушено на волю з тим, щоби
не показувалися до села.

Дня 7. ц. м. зайшло таке саме з директором
повіт. кооп. централі (44 кооператива) п. Мико-
лою Чопиком та інж. Ю. Биком у с. Черниляві.
Іх поведено на постерунок до Наконечного, пе-
ретримано цілу ніч, списано протокол і пушено
на волю.

Дня 10. ц. м. заарештовано знову дир. Ми-
колу Чопика й п. Петра Волошака підчас їхньої

люстрації кооперативу в с. Придбичах. Тут по-
ведено їх на постерунок, переведено дуже точ-
ну ревізію (навіть в черевиких!), заковано, по-
ведено до поліц. комірки, де не було нічого
більше крім гаку на стелі, шнурка і гаку на
підлозі, сковано обох арештованих на руках
разом і до гаку на підлозі так, що не могли ні
стояти, ні лежати, ні сидіти — і тут без їди та
в холоді й темноті передержано їх так цілу ніч.
На другий день списувано з ними протоколи
кілька годин. В Яворові інтерв'ювано в ста-
ростві і староста телефонував передполуд-
нем, щоби випустити арештованих зараз. — Іх
випущено на волю аж в 6. год. вечором. Старо-
стою в Яворові є тепер Ян Бялостоцький, що
приїхав з міністерства з Варшави.

Про ті події в Яворівщині повідомлено
міжнародну кооп. організацію. Також зробле-
но в тих справах донесення до держ. суду.

Трагічна смерть б. дир. МIRONA Гаврисевича.

В середу, 14. ц. м., сторож Личаківського
двигатя у Львові найшов при ранніх огляди-
нах цвинтаря трупа якогось елегантно вбра-
ного мушнина в середньому віці. негайно по-
відомлена поліція найшла в кишені візитову
карточку на імя МIRONA Гаврисевича, б. заст.
директора Земельного Банку у Львові. Пока-
залось, що денатом є справді відомий у широ-
ких колах українського громадянства у Львові
дир. МIRON Гаврисевич.

Застрілявся покійний біля могилки свого
7-літнього сина та 4-літньої донечки.

МIRON Гаврисевич, 46-літній мушнин, був
директором Земельного Банку від травня 1925
року до серпня 1929 р. У зв'язку з реорганіза-
цією Зем. Банку й іменуванням нової дирекції,
іменовано його вищим урядовцем, з залишен-
ням титулу заступника директора без дирек-
торських функцій. Вже від довшого часу ара-
джував прояви сильної нервової недуги. Ве-

сною ц. р. лікувався 2 місяці, у вересні мав
відпустку. Зголосившись в дні 1 жовтня ц. р.
до служби, подав одночасно просьбу звільнити
його з посади, подаючи за причину „інші на-
міри“. Цю просьбу прийнято до відома. Всякі
поголоски про якісь зловживання Покійного
в Земельному Банку позбавлені — як довіде-
мося з цілком авторитетного джерела — всь-
ких підстав.

На жаль, деякі вчорашні польські газети
відразу натякнули на зв'язок цієї трагічної
смерті з Земельним Банком. Таке підозріння
абсолютно не відповідає правді, а самій інсти-
туції може зробити тяжку кривду. Булоб річю
гідною найбільшого нап'ятування, колиб цей
випадок використано зловбно, знову проти Зем.
Банку, який є декому сіллю в оці.

Покійний був перед війною і підчас вій-
ни урядовцем Австро-Угорського Банку.
Залишив жінку й малого сина.

Невже зловили винуватця?

В пошукуванні за винуватцями залізничного
замаху під Біяторбадь арештовано у Відні пе-
ред кількома днями підозрілу людину, якогось
Сильвестра Матушку, що вже й признався до
участі в замаху не тільки коло Будапешту, але
й коло Ітеборгу. Оповідає, що до тих замахів
намовив його якийсь чоловік, з яким стрівує
підчас подорожі. Він сказав йому, що треба
створити секту, яка ушасливила би людей. Мав
майже гіпноотичний вплив на нього і підсунув
йому думку зробити замах на потяг. Поїхав з
ним до Ітеборгу, де дав йому вибуховий мате-
ріал і повчив, як заложити під шини. Описав ві-
дійшов, а Матушка викликав за його радою
експлозію. Незабаром явився знов у Матуш-

ки і намовив його до замаху під Біяторбадь.
При другому переслуханні Матушка дещо змі-
нив свої зізнання. Робив враження людини не-
сповна розуму. При останньому переслуханні
зізнав, що замах виконав на приказ якогось
Бергмана. На підставі порівняння письма Ма-
тушки з картокою, найденою коло місця ката-
строфи під Біяторбадь, стверджено, що оба
письма є ідентичні. Тому думають, що Матуш-
ка є головним винуватцем. Поліція каже, що за-
лізничні замаху на Угорщині, в Німеччині та Ав-
стрії є ділом Матушки, який являється типом
маньяка, що відчуває радість, коли може зроби-
ти щось страшне. Колись був він офіцером ці-
сарської армії та великим ворогом соціалізму.

Гуверівський банк.

На основі вістей з Нью Йорку, реалізація
найбільшого американського Банку редискон-
тового скінчена. Забезпечений улі банк у ре-
дисконтовому фонді осягнув 500 мільонів до-
лярів і може бути підвищений до мільярда до-
лярів. На випадок потреби планується другий
мільярд. Є надія розтягнути цей план на малі
фармерські банки, що дають середньо-терміно-
ві кредити. Залізничні облігації втратили в
останніх місяцях поважну частину своєї варто-

сти наслідком зменшення залізничних доходів.
Щоби піднести їх вартість Вашингтон задумує
піднести залізничну тарифу на 15 проц. Швидка
реалізація плану Гувера щодо Банку редискон-
тового і намір прийти з допомогою залізницям
зміцнили оптимістичні настрої на ньюйоркській
біржі. Вісти про можливість спадку курсу до-
ляра уважають у ньюйоркських міродатних колах
невдалим жартом.

Непримирне становище Японії.

Друге засідання Ради Союзу Народів у
справі манджурських подій відбулося 13. ц. м.
вчором і було посвячене вислуханням обох
сторін, Японії та Китаю. Японський пред-
ставник Йосізава ствердив, що представ-
ник Китаю в Токіо зажадав від японського уря-
ду, щоб означив речинець, коли будуть стягнені
японські війська з Манджурії. Японський мі-
ністр заграничних справ відповів, що його уряд
хоче відкалати своє військо якнайкорше, але
протияпонська атмосфера в Манджурії не по-
зволяє на це. Тому Японія мусить наперед за-
безпечити інтереси японських горожан і щойно
годі, коли притихнуть ворожі настрої, можна
буде перевести евакуацію японських військ.
Аргументи Йосізава збивав китайський деле-
гат д-р Ше, зазначаючи, що атмосфера в Ки-
таю є напружена, але тільки наслідком япон-
ської окупації, що триває від місяця. Серед ві-
домих уже документів навів дві найважливіші де-
леші, що японські війська бомбардують заль-

ше з літаків китайські міста в Манджурії. Япон-
ський делегат відповів, що не має від свого у-
ряду вістей про це.

Представник Великої Британії лорд Рі-
дінг спитав представника Японії, чи не міг би
звернутися до свого уряду за інформаціями в
цій справі. Йосізава обіцяв це зробити. Вкінці
предсідник Ради Бріан, зреасумувавши дебату,
ствердив, що Японія запевнює, вже не перший
раз, що не задумує окупувати вічно Манджу-
рії, оскільки безпека й охорона японських го-
рожан на це дозволять. З другого боку китай-
ський представник дав ще раз запевнення, що
безпека японських горожан буде загарантована
та що його уряд старається втихомирити край.
Серед таких умовин предсідник Ради висловив
надію, що конфлікт не прийме розмірів ката-
строфи. Бріан відзначився до почувань обох
посварених народів і візав їх, щоби аplanули
на свої уряди задля мирного поладнання кон-
флікту.

На тім засідання закрито, а тимчасом ідути
приватні переговори між делегатами, щоби
найти вихід із ситуації. Найближче засідання
відбудеться не раніше як у п'ятницю.

Як повідомляють із Токіо, японський кабінет
рішив 12. ц. м., що відкидає всі заходи Ва-
шингтону або Союзу Народів в японсько-китай-
ській справі та буде старатися, щоби та справа
була поладнана в дорозі безпосередніх пере-
говорів між інтересованими сторонами.

ОСТАННІ ВІСТІ

СЕНАТ.

14. жовтня відбулося перше в цій сесії за-
сідання сенату. Проект закону про будову за-
лізничні Краків-Мехів прийняли в сойм стиліза-
ції. Новелю в справі спису населення реферу-
вав сен. Домбський. У голосуванні прийняв
цей закон у сойм. стилізації. Таксамо у сойм.
стилізації прийняли два закони про скасування
окр. судів у Білій Підляській та Млаві. В новелі
про платні не поробила сенатська комісія ні-
яких змін і її прийнято в сойм. стилізації.

Найближче засідання сенату буде 22. жо-
втня.

ЗА ЗМІНУ СОЙМ. РЕГУЛЯМІНУ.

На вісторковім засіданні сойму полк. Сав-
век і тов. поставили внесення за зміною регуля-
міну сойм. нарад. Вони пропонують такі змі-
ни: 1) щоби до форм. внесення зарахувати вве-
сення про обмеження часу промов, 2) промови
не можна обмежити нижче 15 хв., 3) внесення
про обмеження часу тривання промови не мож-
на ставити наново після кожної дальшої промови,
коли бесідник не дістане маршалової зго-
ди, 4) внесення про обмеження часу тривання
промови маршал піддає під голосування після
закінчення промови, підчас котрої це внесення
зголошено, 5) за згодою палати можна взяти
під наради справи, які маршал поставив на де-
якому порядку, без додержання речинця перед-
баченого в уст. 15. і 17. сойм. регуляміну.

Опозиція твердить, що пропоновані біль-
шістю зміни хочуть дальше обмежити свободу
рухів опозиції та ще більше приспішити праці
парляменту.

Опозиція заповідає якнайгострішу бороть-
бу проти дальшого обмежування посольських
прав, а навіть погрожують сецесією зі сойму.

Однак покищо правдоподібніше буде, що
опозиція зречеться усіх становищ, себто віце-
маршалкіства та секретаріату президії сойму.

ЗДОГАДНІ ЧЛЕНИ УВО АРЕШТОВАНІ В СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

Поліція арештувала Олену Бучковську, уч.
II. р. сем. в Станиславові, Ярему Стажинського,
абсолютента різн. школи, Станислава Рошка
уч. VII. різн. кл. та ще кілька осіб. В руки по-
ліції попалося 800 пр. нового числа „Сурми“ А
летючки ОУН; під замітом кольпортування їх
арештувала вона вище наведених.

НОВІ ПОЧТОВІ ОПЛАТИ.

Від сьогодні обов'язують нові почтові опла-
ти: краєві листи 30 сот., краєві листівки 20 сот.,
закордонні листи 60 сот., закордонні листівки
35 сот. Оплата за поручення 60 сот., себто по-
ручені листи 90 сот., поручені листівки 80 сот.
Поруч нових оплат від всіх посилок обов'язу-
ють доплати на безробітних від 5 сот. до 50
сот. залежно від ваги; до листів, листівок, дру-
ків і пачок до ваги 5 кг. доплачується 5 сот. До
телефонічного абонаменту доплачується в 1.
від. 50 сот., в 2. і 3. 1 зол.

ОДНАКОВА ОПЛАТА ДЛЯ ТАКСІВОК.

Львівське городське староство в порозу
мінні з магістратом опрацьовує нову тарифу
для таксівок. На днях уже зникнуть стяжки з
таксівок, що означають знижену тарифу, бо
всі вони братимуть однакову таксу.

ЛЯВАЛЬ ПРО ПОЇЗДКУ ДО ВАШИНГТОНУ.

Прем'єр Ляваль висловився перед пред-
ставниками англійської преси про свою подо-
рож до Зед. Держав, що не братиме участі в
ніякій конференції у Вашингтоні та не буде
виготовляти тексту договору. В щирій розмо-
ві буде старатися розв'язати всі важкі пита-
ння перед якими стоїть сьогодні світ. Прем'єр
Ляваль просив представників преси, щоби ан-
стерігалися сенсаційні хвістки і поголосок;
преса довідається про зміст розмови з офіцій-
них оповісток, які зможуть заспокоїти ціка-
вість громадянської опінії.

ЧИН ЕЗУІТІВ ВИДАЛЕНИЙ З ЕСПАНІЇ.

Еспанський парламент 178 голосами проти
59 ухвалив закон про видалення чину Езуїтів із
держави та про конфіскацію їх майна.

Справу інших чинів урядовіть спец.
закони. През. Замора скликав засідання кабінет-
ту. Сподіюється, що на ньому западе ухвала про
змінену уряд.

НОВИНКИ

— **Евген Говиків** веде свою роботу футер у Львові, вул. Домініканська 4. Тел. 67-54, 104.

— **Ювілейне Свято „Рідної Школи“** в **Котомні** відбудеться дня 25. жовтня 1931 р. в год. 9. рано.

— **Виставка АНУМ і французького й італійського мистецтва** в Нац. Музеї має постійний успіх. До сьогодні мала виставка 1300 гостей, в тому велику кількість не-українців. Треба сподіватися, що до кінця жовтня число гостей подвоїться, бо це перша нагода побачити у Львові твори великих сучасних майстрів західно-європейського мистецтва та праці наших мистців. Виставка повернула на себе увагу й здобула повне признание критики та пролунала шиоком відгомону серед громадянства.

— **Студентська мистецька виставка „Золотий Усміх“** у Львові народилася в останніх днях вересня серед молодих студентських талантів. Днем і нічю працюють вони під умілим проводом (покищо тайна) над своїм першим виступом. Управа ажне всіх заходів, щоби прем'єра, яка відбудеться в кожному разі ще перед першим снігом, випала найкраще та здобула признание громадянства для „Золотого Усміху“.

— **З культурної діяльності українського Т-ва „Просвіта“** у Моравській Оставі. 13. вересня д-р О. Цюпка, суддя з Богуміна, виголосив виступ про пок. В. Липинського і його політичну діяльність; 27. вересня проф. д-р І. Мірчук, з Берліна, викладав про українського філософа Григорія Сковороду, а 11. жовтня д-р С. Григор'як, проф. торговельної академії з Мор. Остави, про англійського письменника Г. Г. Вельса.

— **Ще про нараду наших фінансових і господарських установ** з 12. п. м. У інформаційній замітці про нараду представників українських фінансових і господарських установ, опублікованій на сторінках вчорашнього „Діла“, пропущено при складанні тексту на друкарському станку між учасниками наради представника „Центросоюзу“. „Центросоюз“ репрезентував на цій важкій нараді дир. Юліян Шепарович. Цю друкарську похибку і коректорський недогляд справляємо на цьому місці та доповнюємо рівночасно реєстр учасників наради.

— **Збільшення української власності у Станиславові**. З певних джерел довідуємося, що наша стара і почесно знана нашому громадянству торговельна установа „Народна Торговля“ набула в останньому часі гарну каміньницю в Станиславові на приміщення свого складу товарів. Каміньниця положена в доброму місці і має біля себе 900 сажнів городу, на якому можна розбудуватися. Це збільшення нашого національного майна слід зазначити з признанням, а то тим більше, коли зважити теперішні важкі відносини та господарські труднощі.

— **Замість „Віденської каварни“** ПКО. Як зазначити, управа ПКО закупить від м. Львова комплекс будинків при пл. св. Духа, де м. ін. є „Віденська каварна“, щоби побудувати там львівський відділ ПКО. Ідуть переговори в тій справі.

— **Оплата за клаунки в особовому вагоні**. Головний Комітет боротьби з безробіттям представив проект, щоби подорожні, які матимуть зі собою в залізні вагоні ручні клаунки, платили за них окрему оплату. Оплата не торкалася би зваряддя праці та клаунків вагонів IV. кл. і всяких клаунків у підміських русі. В інших поїздах оплата від одного ручного клаунка виносила би: в вагонах III. кл. 10 сот., в II. кл. 20 сот., а I. кл. 50 сот.

— **Справа перенесення „Орбісу“**. Як ми вже повідомляли, львівську дирекцію „Орбісу“ перенесуть до Варшави. Співробітникам львівської централі вивісили вже. У Львові продаватимуть залізничні білети лише в відділі при Марійській площі (біля Шпрехера).

— **Варшавські гості у Львові**. Один електромонтер приїхав до Львова трохи забавитися та запросив до товариства урядника. Оба вони заїздили до гостинниці „Депенданс Сити“ при вул. Сикетуській М. Брешку й там П. занаслаував. Поліція зайнялася тою справою, а варшавські гості лишили тамчасом для жертви гульби 30 зол. у двірника гостинниці.

— **Домик сходив у Львові**. Поліція викрила нову „світлинку кохання“ в мешканні М. Орлович, при вул. Кохановського 20. За відвідини своїх діячоток брала вона від гостей по 5 зол. Жрекиню поліція арештувала.

— **З львівської хроніки**. З пивниці Івана Омилівського, при вул. Замарстинівській, пропагло збриння варт. 1500 зол. — Поліція арештувала Карла Шаста, з Кривчицької Кольонії, за намагаючи вбити В. Сапінського на личаківській діврині. — За крадіж золотого годинника, варт. 20 доларів „відпочиває“ Софія Коляса; за „поличення“ кожуху помандрував за жарту З. Кле-

пачківський; за крадіж харчів з камениці, при вул. Полтавній, арештували Фігурського; хотів грітися в анім Ф. Михалицький та „позичив“ залізну печку від Куртіни, при вул. Сонинській; хотів слухати радіо М. Костецький з Букачовещ та „потягнув“ апарат варт. 700 зол.; З. Прашка хотів розбогатіти та вломилася до крамниці Підберезки на вул. Різницькій. — За підозріння влому до крамниці Гольдберга, при вул. Станислава, покутує Л. Штерн; Б. Троль любив чужі векселі й зле на тому вийшов.

— **З краєвої хроніки**. З господарства Олексі Медика в Зелених, борщівського повіту, перекинулася пожежа на сусідній будинки Згоріли 4 хати та стодоли з плодами. Школа сягає 25.000 зол.

— **Представники крашних кругів у сітх поліції**. У ночі з вівторка на середу переводила львівська поліція облогу на нічні неглі. При ноді попали на поліцію також любовні парочки з крашого товариства, а саме: артист-малар, урядничка та професор гімназії, дружина лікаря.

— **Увільнюючий присуд у справі... Нішого**. Рік тому сконфіскувала прокуратура „Слово Поморське“ за це, що помістило портрет філософа Нішого з підписом „Скінчив у шпиталі для божевільних“. Прокуратура пояснювала, що сконфіскувала часопис за поміщення портрету Пілсудського. Справа набрала розголосу, закордонні часописи повідомляли, що в Польщі сконфіскувано портрет Нішого. Редактора „Слова Поморського“ Рожанського обвинуватив прокуратор за те, що допустився „грубого вибрику“. Признавав, що портрет був дійсно портретом Нішого, всеж піддержував акт обвинувачення. Суд увільнив редактора Рожанського. Прокуратор висі спротив проти увільнюючого присуду. Окружний суд на апеляційній розправі засудив редактора на 6 тижнів в'язниці Телер Найн. Суд уневажнив присуд окр. суду. Судові кошти покриває державний скарб.

— **Урядовий стрій для пп. суддів і прокураторів**. Згідно з рози Мін. Справедл. з дня 25. червня 1929 р. доставляв фрма Віттельс, текстильні склади у Львові, вул. Рутавського ч. 7. Того і берети з чорного камгарну, пром. означеного законом, за ціну зол. 157.—, заючи при цьому догати умови оплати. — Заміснені заовлення виконують, коли дістанемо міру; замовляючим даємо щодо неї відповідні навазіння.

577 2-7

З кіна.

КІНА: „КОПЕРНИК“—МАРУСЕНЬКА: „ШЛЯХ УПАДКУ І ГАНЬБИ“ („П хлопчик“).

Недавно бачили ми чеські фільми гротесково-гумористичного типу з артистами Буріном і Анні Ондра, тепер млемо нагоду оглянути фільму з т. зв. великого чеського репертуару. „П хлопчик“ (перерізка з повісти) — це наскрізь реалістична драма, якої сюжетом є трагедія матери. Ані автор сценарія ані режисер не придумували ніяких модерних екстравагантій, а проте фільм позбавлено й банальних моментів, назвичайно суцільна й робить дійсно сильне враження. Гра артистів (особливо Магди Соні) захоплююча. Фільм свідчить про ансокий рівень чеської кінематографії. Для нас, українців, вартісна ще й тим, що асі діяльогі й пісні знаменито розуміємо, — дикція виконавців бездоганна. (НМ.)

З судової салі.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ ПРОТИ ДЖИДЖОРІ І ТОВАРИШІВ.

Після полудня розправа тягнулася даліше. Переслухали поліційних свідків. М. ін. розпитували **Вачинського**, тепер команданта поліції, ставивши в Трибуналі біля Бучача, який старався обтяжити обвинувачених. Вачинський оборовою в перекресний вогонь питань, в деяких моментах мотався.

Сьогодні (14. Х.) почалася розправа тим, що предсідник відчитав ухвалу трибуналу, яка відкидала вноси оборони з попередніх днів.

Відтак перечитано звинувачіння поліц. **Урбанського**, що не міг ставитися на цю розправу, бо перебував на ліценії в Закопанім.

Прокуратор поставив після того внесок поклікати свідків прокуратури **Трембаловича** і **свід. суддів** зі **Станислава** та **ключника** в **Бучача** **Романюка**.

Варує вже на цій розправі забирав голос **знавчє Вестфалевич** щодо жулика, найденого на агарині в Петликивцях Ст. яке привезли на розправу зі **Станислава**. На відповідний запит оборони **знавчє** каже, що коли підпал був спричинений цим запальним средством, то він мусів би знаходитися або у фляшочці, обернений все корком до гори, або матеріяли, які там знаходилися мусів бути перешошені у двох відділних пакуночках. Це все перечить цьому, що говорив свід. **Фідеркевич** про один тільки пакунок у кооперативі в Підгайнях з яким поволозился **обла-**

нувачеві **Пришляк** і **Бонало** без всякої вважливості.

Свідчив суддя з **Бучача** **д-р Геннер** говорив про переслухання обох **Джиджорі** і **Максимішина**, які, як каже, носили характер спонтанічної широти, подавали з похвальною прещивістю точно час підпалу й інші подороби. На побиття **Джиджорі** не сварився, тільки **Пришляк** і **Гук**; цей останній **знавчє** іх підчас паліфікації. **Пікаво**, що коли **коміс. Співанкевич** звертався до нього з проханням, щоби передав **знавчє** **навал** на поліцію аї суду, **д-р Геннер** цього не зробив, уважаючи такий крок за зовсім неогідний з карвою пропалурою. **Шоло Гук**, то він ніколи не признався до ніякого злочину ані перед ним, ані перед поліцією.

Даліше **перевинувся** через салю ряд свідків, що **звизнали** на різні обставини щодо **алібі** обвинувачених. **М. ін.** селяни з **Голотч**, села підданого від **Петликовець** Ст. ок. 3 милі, ствердили, що **І. Джиджорі** того дня, коли був у **Петликивцях** Ст. підпал, **волив** з **поля** **барабани**.

Вісвід **д-р Ганкевич** поставив **внески** на поклікання цілого ряду свідків, а саме прокуратора **Полього**, **лікаря** **д-ра Малазюка**, **адвоката** **д-ра Олесницького**, **д-ра Волянського** і **Перегінця**, всіх зі **Станислава**, на обставину, що вони бачили побитого **оба**, **Максимішина** і що перед **деякими** з них він **жалувався**, **Вас. Рачка** і **Соф. Максимішина** на обставину, що **оба**, **Максимішини** не **видатувалися** критичного дня підпалу **поза Котузі**, село, де він перебував, та **постер**. **Брига** на обставину **каяття** **оба**, **Максимішина**. **Вісвід** **вносить** на **зареєстрування** **карних** **актів** зі **Станислава**, що **відносяться** до **тих** **людей**, **яких** **Фідеркевич** **тоді** **обтяжив** **таксамо** з **§§ 58. і 163.** (**держ. зрада** і **підпал** у **Петликивцях** Ст.), а **котре** **на** **справу** **окр. суду** в **Бережанах** **умовив**.

РОЗПРАВА ПРОТИ С. ОЛЕСЬКОВА І ТОВ. ПЕРЕД ЛАВОЮ СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ В ЧОРТКОВІ ЗА ЗЛОЧИН З § 58. П.

В днях 10. і 11. жовтня ц. р. відбулася **перез** **окружним** **судом** як **трибуналом** **суду** **присяганих** в **Чорткові** **розправа** **проти** **Стєпана** **Олеськова** та **сімох** **товаришів** **за** **злочин** **державної** **зради** з **§ 58** **ц. Пресідником** **трибуналу** **був** **с. о. с.** **Гонсьоровський**, **ботантами** — **с. о. с.** **д-р** **Пісарж** і **Кейнґсберг**. **Обвинувачувал** **підпрокуратор** **Валівський**. **Боронили** **д-р** **Ст. Шухевич** зі **Львова** та **д-р** **Вол. Електорович** і **д-р** **Остан** **Юрчинський** з **Чорткова**. В **лав** **присяганих** **асистали** в **більшості** **полки**. Як **обвинувачені** **стали**: 1) **Стєпан** **Олеськів**, **літ** **17**; 2) **Мирослав** **Росткович**, **літ** **18**; 3) **Василь** **Карачко**, **літ** **18**, **всі** **три** **гімназійні** **учні**; 4) **Омелян** **Тарнавський**, **літ** **22**, **студ.** **прав**; 5) **Михайло** **Горичий**, **літ** **29**, **слюсар**; 6) **Остан** **Віліньський**, **літ** **36**, **прив.** **урядовець**; 7) **Антін** **Івахнюк**, **літ** **24**, **студ.** **філософії**; 8) **о.** **Микола** **Івахнюк**, **літ** **44**, **гр.-лат.** **парох** у **Джурині**.

По **думці** **акту** **обвинувачення** **всі** **підсудні** **мали** **допуститися** **злочину** **головної** **зради** **через** **те**, **що** **в** **рр.** **1928—1930** в **Чорткові** **та** **околіш** **вступили** **в** **належали** **до** **УВО**, **громадили**, **переховували** **та** **поширювали** **незаконну** **літературу** і **переховували** **зброю**. Крім **цього** **Антін** **Івахнюк** **мав** **допуститися** **проступку** з **§ 460** **к. т.** **ким** **по** **перебуванню** **на** **в'язковій** **в'язниці** **в** **році** **1929** **в** **Острові-Комарово**, **забрав** **собі** **з** **поля** **впрат** **зіпсовану** **світляну** **ракету** **вартості** **5.40** **зол.** **Наслідком** **цього** **всі** **підсудні** **мали** **допуститися** **злочину** **головної** **зради** з **§ 58. ц.**, а **крім** **цього** **Антін** **Івахнюк** **ще** **в** **проступку** **крадіж** з **§ 460** **к. т.**

Всі **підсудні** **заперечили** **перед** **судом** **свою** **вину**, **себто** **приналежність** **до** **УВО**. А **саме** **оба**, **Олеськів** **звизнав**, **що** **до** **УВО** **не** **належав**, а **тільки** **від** **студ.** **Івана** **Шиманського**, **що** **тепер** **перебуває** **на** **кордоні**, **доставав** **„Сурму“**, **яку** **читав** **сам**, **давав** **теж** **П** **читати** **Ростковичеві** і **Карачкові**, а **після** **прочитання** **нишч** **уєї** **примірники** **й** **даліше** **іх** **не** **поширяв**. **Про** **УВО** **з** **ніким** **не** **говорив**, **до** **приналежності** **до** **УВО** **нікого** **не** **наклонював** **ані** **теж** **не** **підтримував** **ніякої** **іншої** **протидержавної** **діяльності**. **Виправд** **на** **поліції** **звизнав**, **що** **після** **вільду** **Шиманського** **до** **Німеччини** **став** **допитовим** **командантом** **УВО** **в** **Чорткові** **Омелян** **Тарнавський**, **студ.** **прав**, **який** **мав** **відтепер** **доставляти** **незаконну** **літературу** **в** **лав** **всі** **вкваліки**, **олазач** **тепер** **твердить**, **що** **це** **все** **є** **неправдою**, а **на** **поліції** **звизнав**, **що** **в** **видадок** **заперечення** **цього** **грозила** **биттям**. **Тепер** **звизнав**, **що** **з** **Тарнавським** **лікари** **про** **УВО** **не** **говорив** **і** **ніколи** **не** **одержав** **від** **нього** **нічого** **незаконного**.

Росткович і **Карачко** **звизнали**, **що** **до** **УВО** **ніколи** **не** **належали**, **нічого** **протидержавного** **не** **зробили**, а **читали** **тільки** **„Сурму“**, **яку** **одержували** **від** **Олеськова**, **Тарнавського** **та** **Івахнюка**. **А** **в** **ст** **цього** **ті** **звизнали** **таксамо**, **як** **на** **поліції** **і** **в** **ст** **цього** **суду**. **Ніколи** **до** **УВО** **не** **належали**, **нічого** **незаконного** **літератури** **не** **громадили** **в** **нікому** **не** **давали** **П** **читати**. **Те**, **що**, **нібито**, **наст** **ком** **пош**

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10